

KLIMONDERWIJS OP SCHOOL

Klimmen mag zich in een steeds grotere belangstelling verheugen binnen het Nederlandse onderwijs. Omdat klimmen zo'n aantrekkelijke en uitdagende activiteit is voor leerlingen in het voortgezet onderwijs, is het ook opgenomen in het Basisdocument VO waardoor het logisch is in het kader van het curriculum klimactiviteiten aan te bieden. Verder slaan de ontwikkelingen van aansluitende leerlijnen mooie bruggen tussen onderwijs en sport. Door: Bert Boetes

Om als docent met leerlingen verantwoord, veilig, attractief en gevarieerd te kunnen klimmen is een gedegen opleiding noodzakelijk. Tot nu toe bieden de ALO's verschillende programma's aan de studenten en bestaat er een gevarieerd aanbod van bij- en nascholingsprogramma's die qua omvang en inhoud van elkaar verschillen. Ze worden door diverse aanbieders georganiseerd: ALO's, particuliere instituten, klimwandelveranciers, NKBV, afdelingen KVLO, klimhallen.

De KVLO heeft als vertegenwoordiger van docenten LO het initiatief genomen om een en ander te stroomlijnen en heeft in de Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging en de ALO's natuurlijke partners gevonden om opleidingstrajecten te ontwerpen die recht doen aan bovengeformuleerde doelstellingen.

GERICHT OP ONDERWIJS

Uitgangspunt was dat de opleidingen specifiek gericht moesten zijn op de onderwijs-situatie en dat ze bovendien vergelijkbaar zouden zijn met de opleidingen binnen de NKBV. Gekozen is voor een tweetal opleidingen: een basisopleiding SportKlimBegeleider Onderwijs (verder te noemen SKB-O) en een voortgezette opleiding SportKlimInstructeur Indoor Toprope Onderwijs (SKI-IT-O). In het initiële programma van de opleiding tot leraar lichamelijke opvoeding zitten natuurlijk allerlei elementen die ook voorkomen in het opleidingsprogramma voor een Kliminstructeur zoals die door de NKBV is ontwikkeld. Dit betekent dat wanneer je een opleiding ontwerpt om leraren LO toe te rusten voor het geven van kliminstructie deze elementen achterwege kunnen blijven, dan wel op een andere manier

(contextgebonden) aan de orde worden gesteld. Anders dan in de opleidingsprogramma's van de NKBV zal juist de context van de school zorgen voor een extra dimensie en zullen speciale activiteiten gericht op variatie en aantrekkelijkheid onderdeel uitmaken van dit opleidingsprogramma. Omgekeerd zal het programma door de context van de school/de opleiding ook extra elementen/andere uitgangspunten moeten bevatten die geen onderdeel vormen van het NKBV opleidingsprogramma.

Uitgangspunt vormt het beroepsprofiel van de leraar LO zoals dat door de KVLO is opgesteld in 2004 en dat ook als uitgangspunt dient voor de lerarenopleiding aan de verschillende ALO's.

TRAJECTEN

De opleidingstrajecten kunnen worden aangeboden binnen het initiële opleidingstraject van de ALO's, de SKB-O in het verplichte curriculum, de SKI-O in de vorm van keuzemodules. Ook zijn de opleidingen geschikt als bij- en nascholing van docenten LO die al in de praktijk werkzaam zijn.

In alle gevallen leiden de opleidingen tot een certificaat op grond waarvan men kan aantonen op een veilige en aantrekkelijke manier instructie te kunnen geven in klimactiviteiten binnen de setting van het onderwijs en deze adequaat te kunnen begeleiden.

Op basis van de opleiding zal een licentie worden verstrekt om klimactiviteiten te kunnen verzorgen. Via dit licentiesysteem zal de kennis en vaardigheid op peil gehouden dienen te worden middels een puntensysteem.

De basisopleiding (SKB-O) heeft een zodanig niveau dat men leerlingen in de schoolsituatie op een veilige manier kan introduceren in het sportklimmen. Daarnaast is de meerwaarde van deze opleiding dat er een verdieping kan worden verzorgd, gericht op gevarieerd en attractief klimonderwijs, met andere didactische werkvormen dan instrueren. Tevens moet een klimwand en het benodigde materiaal kunnen worden beheerd en ingericht ter ondersteuning van de klimlessen.

Voor de NKBV heeft deze opleiding de status van SportKlimBegeleider Indoor Toprope, waarmee betrokkenen ook in de klimwereld terecht kunnen.

FOTO: ANITA RIEMERSMA

Even krijten

Door een aanvullend traject te volgen in de vorm van een stage, een module voorklimmen en een Proeve van Bekwaamheid kan de bekwaamheid verder worden uitgebreid tot SportKlimInstructeur Onderwijs.

Docenten LO die beide opleidingstrajecten hebben gevolgd en de Proeve van bekwaamheid met goed gevolg hebben afgelegd mogen hun leerlingen opleiden tot het Klimvaardigheidsbewijs (KVB) Indoor Toprope, zoals dat door de NKBV wordt verleend.

Het certificaat van de voortgezette opleiding geeft de status van SportKlimInstructeur Indoor Toprope van de NKBV, wanneer de toetsing onder auspiciën van de NKBV heeft plaatsgevonden. Leraren die beschikken over dit certificaat kunnen vervolgens bij de NKBV voor de door hen opgeleide leerlingen de KlimVaardigheidsBewijzen aanvragen en aan de deelnemers uitreiken. Op grond van dit vaardigheidsbewijs mogen mensen zelfstandig klimmen in een klimhal.

STANDAARD ALS UITGANGSPUNT

Het bevoegd gezag van een school kan bepalen wie in de school klimactiviteiten in het kader van de lessen LO mag verzorgen. De klimopleidingen hebben dan ook niet de status

van een bevoegdheid. Aangezien de KVLO, NKBV en ALO's de opleidingen als standaard beschouwen, zal ingeval van ongelukken die zich eventueel voordoen bij klimmen in de schoolsituatie, deze standaard als uitgangspunt dienen om te beoordelen of recht is gedaan aan het zorgvuldigheidsbeginsel. Voldoen aan minimale opleidingseisen is een aspect van zorgvuldig handelen. Om docenten LO die op dit moment klimonderwijs op hun school verzorgen de kans te geven ook te voldoen aan de nieuwe standaard worden met ingang van het schooljaar 2008-2009 bij-/nascholingen aangeboden via de programma's van de ALO's en opleidingen die onder auspiciën van de ALO's plaatsvinden. De omvang van deze scholingen is afhankelijk van de al aanwezige competenties bij de deelnemer: ervaring in klimmen en geven van klimonderwijs, gevolgde cursussen. De scholingen tellen mee voor het beroepsregister KVLO. Via de website van de KVLO zal alle informatie over klimmen in het onderwijs up-to-date worden gehouden.

Correspondentie: bert.boetes@kvlo.nl